

Rakvere linna mainekujunduskampaania alusuuring

Märts 2004

Sisukord

- Sissejuhatus
  - Uuringu eesmärgid
  - Uuringu metoodika
- Kvantitatiivuuringu tulemused:
  - Rakverega seonduvad spontaansed assotsiatsioonid.
- Kvalitatiivuuringu tulemused:
  - Rakverelaste arvamus oma linnast: tavalinlased ja eksperdid
- Kokkuvõtte ja järeldused
- Uuringu meeskond
- Lisad:
  - Fookusgrupi kirjeldus
  - Telefoniküsitluse tabelid
  - Telefoniküsitluse vabad vastused originaalkujul

Sissejuhatus

- Uuringu **eesmärgiks** oli anda baasinformatsiooni Rakvere linna mainekujunduskampaania kavandamiseks. Uuring oli kavandatud kogumaks:
  - Spontaanseid assotsiatsioone, mis eestlastel seostuvad Rakverega
  - Arvamusi ja nägemusi, mis rakverelastel endil – nii tavalinlastel kui ka linna arvamusliidritel – oma kodulinnast ja selle elanikest on.
- Uuringu läbiviimiseks kombineeriti kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid uuringumeetodeid.
- Uuringu omandiõigus kuulub uuringu tellijale, kelleks on Korpus Reklaami OÜ
- **Kvantitatiivuuringu meetodika**
  - Eestlaste Rakverega seotud spontaanseid assotsiatsioone kaardistati CATI-buss (*Computer Assisted Telephone Interview*) küsitluse raames.
  - Uuring viidi läbi Emori telefoniküsitluskeskuses 16.03-18.03.2004.
  - Kokku intervjueriti 501 Eesti elanikku vanuses 15-74.

Sissejuhatus

■ Kvalitatiivuuringu metoodika

- Rakverelaste arvamuste ja nägemuste kogumiseks oma kodulinna kohta kasutati **1 fookusgruppi** ning **ekspertintervjuud**.
- Fookusgrupp viidi läbi Rakveres 19.03.2004. Ekspertintervjuud viidi läbi 18.03-23.03. Neist 2 viidi läbi Rakveres ning 3 Tallinnas telefoni teel.
- Uuringu raames läbi viidud **fookusgrupi** sihtrühmaks olid 25-50 aastased inimesed, kes on Rakveres elanud juba vähemalt 5 aastat ning kavatsevad sinna lähiaastateks elama jääda. Tegu oli seega inimestega, kellel on teatav seotud oma linnaga ning kellele linnas toimuv peaks rohkem korda minema.
- **Ekspertintervjuusid** viidi kokku läbi **5 tükki**: neist 3 kultuuritegelastega ning 2 äri- ja avaliku võimu esindajatega.
- Nii fookusgrupp kui ka ekspertintervjuud salvestati ning salvestuste põhjal koostati vestluste täielikud stenogrammid.

Sissejuhatus

- Aruandes on esitatud uuringu põhilised tulemused koos kokkuvõttega. Põhitulemused on illustreeritud vestluses osalejate poolt mainitud mõtete tsitaatidena *kaldkirjas*.
- Tsitaatidele on lisatud tsitaadi autori iseloomustus. Tavalinlaste puhul on selleks vastaja sugu (M või N) ning vanus. Ekspertintervjuude puhul on kasutusel järgmised lühendid:
  - kultuurivaldkonna ekspert I – kult.eksp I
  - kultuurivaldkonna ekspert I - kult. eksp II
  - kultuurivaldkonna ekspert I – kult. eksp III
  - ettevõtja – ettev.
  - avaliku võimu esindaja – aval. võim.

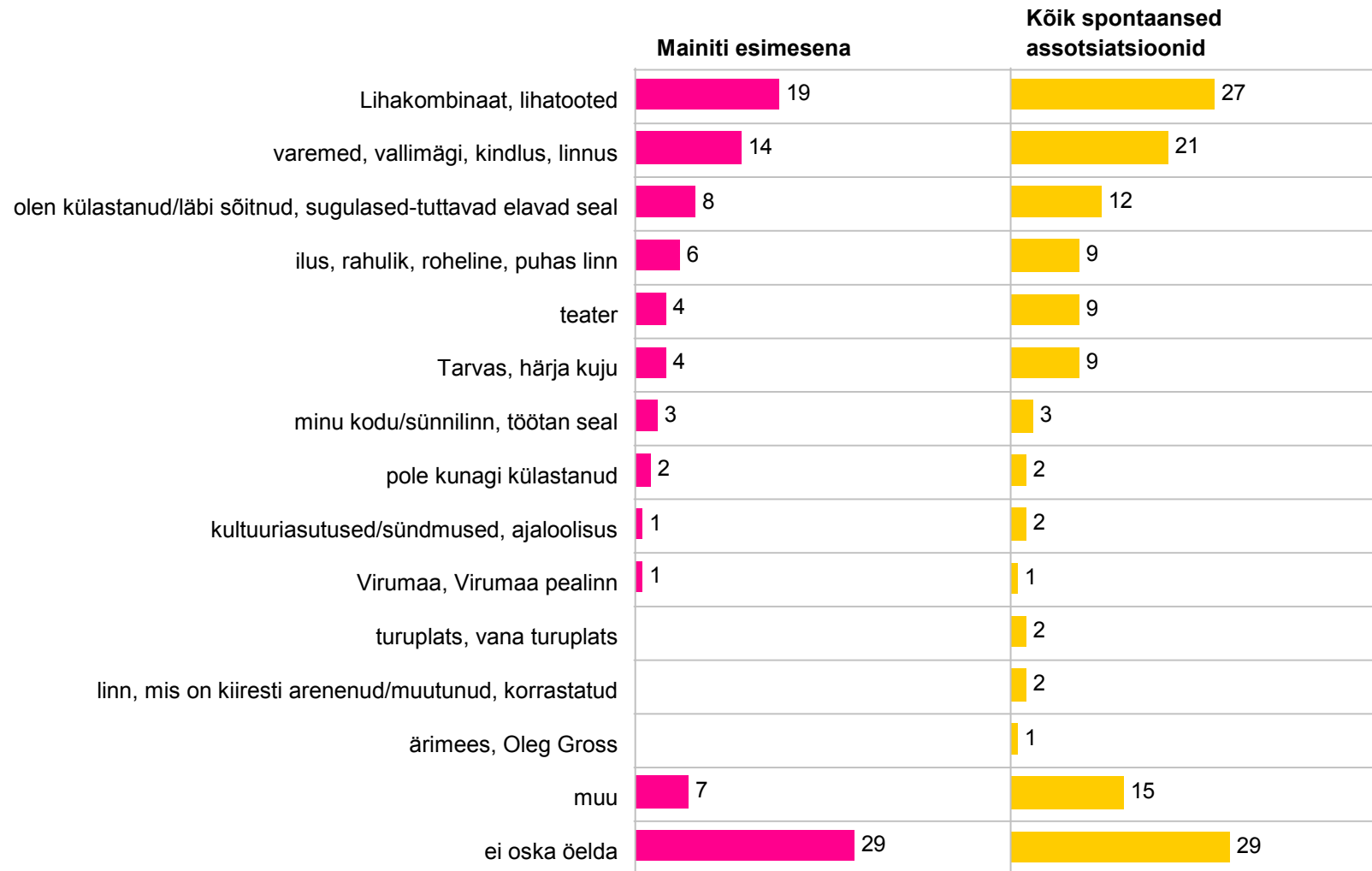
Kvantitatiivuuringu tulemused:
Rakverega seonduvad spontaansed
assotsiatsioonid

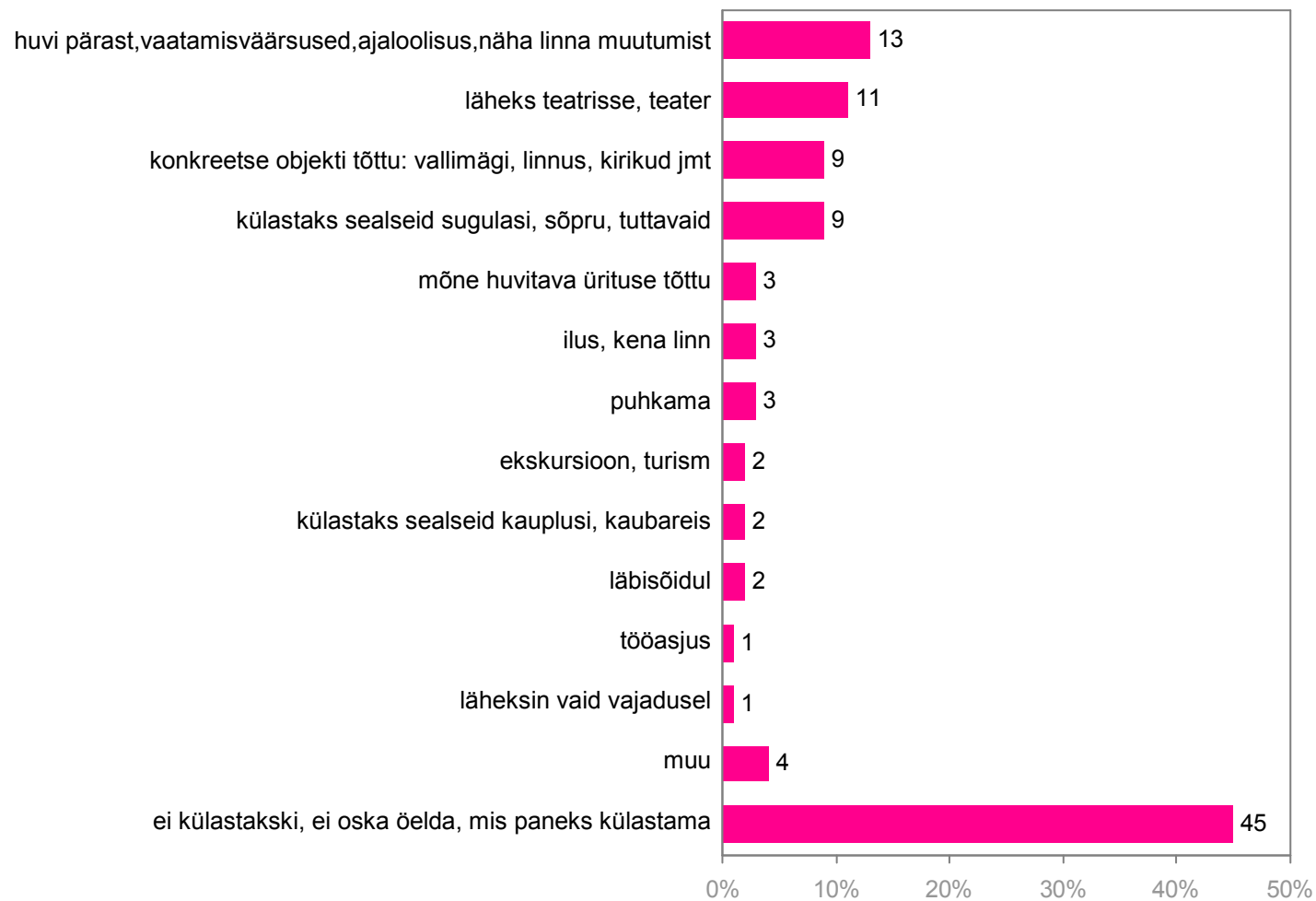
RAKVERE

Rakverega seonduvad spontaansed assotsiatsioonid

(% kõigist vastajatest, n=501)

Spontaanselt mainitud põhjused Rakvere külastamiseks (% kõigist vastajatest, n=501)

Kvalitatiivuuringu tulemused

Rakverelaste nägemus oma kodulinnast

Rakveres elamise head küljed

- Nii tavalinlased kui ka arvamusliidrid olid Rakveres elamisega üldjoontes rahul ning spontaanselt mainiti enam positiivseid kui negatiivseid aspekte.

- Piisava suurusega, pole liiga suur ega liiga väike
- Pole anonüümne
- Turvaline
- Kõik vajalik on käeulatuses
- Lihtne asju ajada
- Hea liikluskultuur
- Arenev
- Tallinn suhteliselt lähedal
- Linnavõimude suhteline avatus uuendustele ning klannimentaliteedi puudumine

Kui oled ise siin sees, ei saa aru, et tegelikult linn areneb. Inimesed, kes tulevad kaugemalt siia, kes pole mitu aastat käinud ütlevad, et näe, teil on see selline ja selline (M, 40)

Siin ei ole ainult äri. Ei ole pilvelõhkujaid ja ainult raha kolisemas ja kõlisemas. Siin on ka muid väärtusi (M, 45)

Mitmes väikelinnas võib tunda sellist jõulist klannivärki ja mida halvas mõttes nimetame väikelinna mentaliteediks, seda on Rakveres minu meelest vähem (kult. eksp. I)

Rakveres elamise halvad küljed

- Vilets tänavate seisukord (mis siiski paraneb)
- Liiga vähe anonüümsust – kõik tunnevad kõiki
- Vähe tähelepanu pööratud lapsekäruka ja ratastoolis liikujatele
- Tervislike eluviiside vähene propageerimine (liiga autostatud, jalgratturite jaoks ebamugav)
- Vähe tähelepanu pööratakse ökoloogilise mõtlemise kujundamisele (prügi sorteerimise harjumuse kujundamine ja võimaluse pakkumine)
- Suletud ringkonnad, kuhu väljastpoolt tulijatel raske sulanduda

Lapsevankriga ja lapsega on ikka raske linnas. Kõik need ülekäigu kohad ja tänavaääred. Need on need inimesed teinud, kellel endal last ei ole. N (35)

See meeletu parkimine igal pool ja autodega vuhamine. Jalgrataste parkimine on probleemne. Seda võiks propageerida. Just et sellist tervislikku, et see on väikelinn, ma käin jala, ei pea kogu aeg autoga sõitma (N, 35)

Kellel on Rakveres hea elada?

- Eelkõige just tavalinlaste seas valitses arvamus, et Rakveres on kõigil hea elada, et soovi korral leiavad kõik piisavalt palju ja piisavalt huvitavat tegevust. Seega erilist vahet teha ei saa:

Väga tegus raamatukogu on meil näiteks siin. Nii noortele kui vanadele (M, 45)

Alati võib öelda, et pidusid on vähe, alati on kultuurisündmusi vähe. Alati võib nakkida. See on alati nii. Kord on maa külmunud, kord on kärss kärnas. Rahuloluks ei ole kunagi põhjust. Aga kes tahab, see leiab alati üritusi nii linnast kui väljas. Mina leian nii (M, 33).

- Linna arvamused avaldasid siiski kõik arvamus, et ilmselt nooremad ja ambitsioonikamad inimesed leiavad linnas vähem rakendust ning linn ei pruugi nende jaoks olla piisavalt atraktiivne.

Aga ma ei kujuta ette, et kui siia tuleb üks võõras ja noor ja võibolla ambitsioonikam ja siis kõrgemate karjääritaotlustega, siis ta ei leia siit seda, mida ta tahab. Sest meil ei ole ju suurt tööstust (kult.eksp. II)

Kui ma vaatan noorte inimeste pealt, et kui palju siit ära läheb ja kui palju siia juurde tuleb, siis ma võin öelda, et ei tõmba. Minejate arv ja lahkujate arv on ju suurem kui tagasitulijate arv. Nad kõik lähevad kuhugi õppima ja nad ei tule siia tagasi (kult.eksp III).

Rakvere maine

- Rakvere mainet rakverelaste silmis küsiti kolmel viisil: (1) spontaanselt pähetulevad märksõnad, (2) neil paluti hinnata 10-pallisel skaalal 11 omadussõnade paari ning põhjendada antud hinnangut ja (3) vastajatel paluti klassifitseerida 25 Eesti linna ning selgitada miks ja kuhu paigutati Rakvere. Sellisel kujul uuriti linna mainet vaid tavalinlaste mitte arvamusiidrite seas. Järgnevas tulemuste esitluses on tavalinlaste arvamusele lisatud ka arvamusiidrite spontaanselt väljendatud mõtteid.

- Maineomaduste kaardistamisel kasutati järgmist semantilist diferentsiaali:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10

Noor	Vana
Aktiivne	Passiivne
Huvitav	Igav
Lõbus	Tõsine
Moderne, kaasaegne	Traditsioone austav
Kiiresti muutuv, arenev	Alati samasugune, paigalseisev
Avatud	Suletud
Kultuuri armastav	Kultuuri suhtes ükskõikne
Sõbralik	Ebasõbralik
Jõuline	Jõuetu
Naiselik	Mehelik

Rakvere maine: spontaanselt mainitud märksõnad

**Terased, aktiivsed ja
tegusad inimesed**

Roheline

Kodune, hubane

Armas

Rahuliku elutempoga

Sporti armastav

Kultuurisõbralik

Edumeelne

Küllaltki avatud

**Inimesed, kes püüavad anda parimat
nii ettevõtluses kui ka kultuuris**

Rakvere maine: etteantud maineomaduste hindamine

Noor – vana

Üldiselt peeti linna pisut pigem nooremapoolseks kui vanaks. Need, kes teda nooreks pidasid mainisid eelkõige seda, et linnas on siiski piisavalt **palju noori inimesi** ning et linn suudab ka mujale õnne katsuma läinud noori mõnevõrra tagasi tõmmata.

Pigem noor kui vana. Võib-olla ma näen lihtsalt noori inimesi rohkem. Ma tegelen laste ja noortega pidevalt. Ma võib-olla tahan neid rohkem näha. Ja võib olla ma selle pärast näengi. Minu meelest on see linn noorem (M, 33)

Pigem nooremapoolsem. Hästi palju on noori ja üllatab see, et inimesed, kes on käinud ringiga Tallinnas, on jõudnud Rakverre tagasi. Inimesed üritavad Tallinnas hakkama saada ja on tulnud kodukohta tagasi (N, 30)

Nooruse all peeti aga silmas ka linna pisut **ebaküpset mõtteviisi**. Leiti, et tihtipeale tuleb ette ebajärjepidevust otsuste tegemisel ja kord tehtud otsuste ringivaatamist:

Perspektiivi nägemus on linnal ähmane (N, 35)

Näiteks toodi vaidlusi turuplatsi kordategemise ümber:

Nagu seesama turuplats. Kunagi kraabiti need munad seal ülesse ja topiti sinna... Ja nüüd krabitakse nad jälle ülesse ja pannakse mingi libe pinnas sinna. Ei suudeta otsustada lõplikult. Et proovime vana uuesti (N, 41)

Rakvere maine: etteantud maineomaduste hindamine

Need, kes linna pigem vanaks pidasid, seostasid vanadust eelkõige **väärikusega**, mille annab linnale tema **ajaloolisus**.

Ma mõtlesin seda Rakvere linna kui inimest. Kas ta on selline imik või nagu Tallinna Lasnamäe. Või kas Kesk-Euroopa vana linn. Ma panin ka 7. Võib-olla mõjutab seda ka see, et Pikal tänaval on vanad majad. Aga pigem selline vanem ja väarikam (M, 40).

Aktiivne - passiivne

Arvamused jagunesid üsna võrdselt kaheks. Linna aktiivseks hindajad leidsid, et linn pakub **piisavalt võimalusi tegutsemiseks**, kui vaid inimene ise on huvitatud nende võimaluste ärakasutamisest.

Mina olen ise piisavalt passiivne inimene aga leian, et kui, et midagi oleks vaja teha, siis on teha küll. Võimalused on olemas (M, 41).

Passiivseks hindajad pidasid aga pidasid silmas linna puudutavate **otsuste tegemise mõningast aeglust** aga ka seda, et inimesed on ühelt poolt **aktiivsed mitmeid õigusi või võimalusi nõudma**, aga tihti **ei kaalu üksikute aktiivsus üle masside passiivsust**:

Mina panin passiivne rohkem kui aktiivne. Panin rohkem keskpaika siiski. Aktiivsed on inimesed selles osas mida meil ei ole ja siis kui see olema saab siis ollakse passiivsed seda kasutama. Nagu näiteks kino (N, 30).

Rakvere maine: etteantud maineomaduste hindamine

Huvitav - igav

Rakverelased peavad oma linna pigem huvitavaks kui igavaks. Huvitavaks olemise all mõeldi eelkõige ürituste, vaatamisväärsuste ja tegevusvõimaluste olemasolu.

Mina panin nr. 4. Iga päev, kui tööle lähen ja töölt tulen, see on 3,1 kilomeetrit, käin sama tänavat pidi ja olen alati leidnud, midagi uut ja huvitavat, et alati toimub midagi. Inimesed tõmblevad kuskil linnas. Kogu aeg just midagi toimub. Tahan, lähen teatrisse, tahan, lähen mingile üritusele, tahan, lähen pubisse. On huvitav. Saan sõpradega kokku. Tegelen oma hobidega (M, 33).

Mina panin 4 sest siin on huvitav. On kohti, kus käia, kus hulkuda, mida avastada (M, 45).

Mina panin sinna vahe peale. Kaldun igava poole peale. Aga samas on tõesti mitmeid kohti. Kui olen tükk aega kodus olnud ja igavlenud on, siis avastan et ohh, siin on nüüd see. Või keegi teeb mingi pakkumise, et jälle on selline üritus tulemas. Midagi jälle uut (M, 30).

Huvitav. Meil on õnneks veel Pikk tänav alles. Seal leiab alati midagi (N, 41)

Rakvere maine: etteantud maineomaduste hindamine

Moderne – traditsioone austav

Rakverelased leiavad, et linn on leidnud küllaltki **hea tasakaalu kaasaegsuse taotlemise ja traditsioonide juurde jäämise vahel**. Enamus vastajatest leidsid, et ajaloolise ja traditsioonilise säilitamine on Rakvere on ja peab jääma linna jaoks väga tähtsale kohale. Kindlasti soovitakse näha ajalooliste vaatamisväärsuste (nagu linnus, Pikk tänav) kordategemist ning suhtumine traditsioonilistesse üritustesse (laadad) on väga soe. Samas ei taunitud ka modernsete klaasmajade kerkimist Rakverre, kuid siin peeti tähtsaks nende oskuslikku sobitamist linnapilti. Kindlasti ei peetud Rakverele sobivaks kõrghoonestuse teket. Modernse hoonestuse tuleku taga nähti muuhulgas ka inimeste üldiste mõttemallide muutumist kaasaegsuse suunas.

Ma pakun mingi 5. Arvan, et on pigem moderne. Austatakse ka traditsioone nii teedehituses mingil määral kui ka arhitektuuris. Aga siiski palju on neid pleksiklaasi ja terase maju. Mõni maja on päris kena. Ma ei hakka nimetama. Kui arhitektuur ja selline asi on uuem, siis järelkult ka mõtlemismaailm ja mallid on natuke uuemad ja modernsemad. Mitte ainult see punane tellis, mis pikal tänaval (M, 33)

Kirjutasin alguses 7, siis kirjutasin 5. Selline traditsioone austav, et Pikk tänav, mida püütakse säilitada. Püütakse elustada vanu traditsioone. Linnus on meil ilusti korda tehtud ja vanalinnapäevadel see laat on väga positiivne. Aga muidugi on hästi palju modernset ka (N, 30).

Rakvere maine: etteantud maineomaduste hindamine

Kordatehtava linna keskväljaku osas aga soovisid tavalinlased näha arhailisema, munakividega väljaku taastamist. Nii tavalinlastes kui ka arvamuslimidrites tekitas **praegune valgusfooride süsteem ning autoliikluse olemasolu linna südames pigem vastumeelsus.**

Muidugi jalakäijate ala. Kõikides teistes linnades, ma ei tea ühtegi linna, ma olen käinud Eesti ajal 12-s välisriigis, ma ei tea ühtegi linna, kus linna südamikust on tehtud nii, et sealt pannakse auto.. maantee läbi. Jalakäijate rajad on seal (kult.eksp. III)

Samuti avaldati kartust, et keskväljak ei arvesta linnaelanike tegelike liikumismarsruutidega (haljastuse paigutuses). Samas uus kaasaegse bussijaam leidis vaid heakskiitu nagu ka mitmed kaasaegsed klaasmajad.

Kultuuri ja linna üldise arengu seisukohast rõhutasid arvamuslimidrid seda, et traditsiooni on ühe linna puhul äärmiselt olulised, ent liigselt traditsioonidest kinnihoidmine või osutuda ohtlikuks, kuna tingib paigalseisu:

Ja me võime neid laulu- ja tantsupidusid ju pidada, kõik on ilus ja kõik on õige ja rahvakultuur peab jääma. Aga oleme ausad - ka neid tuleb siin koha peal huvitavuse mõttes ikkagi üks kord ühe külje alt teha, teinekord teise külje alt teha. Teame, et on Viru Säru, maakonna maineüritus. Iga Issanda Viru Säru ka erineb teemalt, natukene, aga ta jääb ikkagi rahvakultuuriks ja ta jääb autentseks folklooriks. Ikkagi tehakse teda teise külje pealt, et teda natukenegi muuta, et inimestes see elevus ei rahustuks. Ta võib traditsioon olla, aga ta ei tohi ka surmavalt ükskõikseks jääda, et nüüd on see kogu aeg nii ja ta jookseb meil 50 aastat nii ja mingit muutust ei ole (kult.eksp III).

Rakvere maine: etteantud maineomaduste hindamine

Kiiresti muutuv – paigalseisev

See omadussõnade paar haakus oma sisult vastajate jaoks ka modernsuse-traditsionaalsuse teemaga. Võib öelda, et rakverelased leiavad, et nende linn on **märgatavalt arenev linn** ja seda nii linna välisilme kui ka kultuurielu osas.

Kas või siin kultuuriliselt, hakati näiteks toodi eelmisel aastal pärimusmuusika asju sisse. Ja sel aastal niblitakse jazzkaare elemente. Igal aastal midagi uut, kõike korraga ei saa. Samas need vanad rahvatantsupeod ja laulupeod (M, 45).

Mina panin 3. Selle aja jooksul, mis mina siin linnas olen elanud, on linna välisilme ig palju muutunud ja arenenud. Üks arenenuimaid keskmise suurusega linnu Eestis, ma arvan (M, 41)

Mina panin ka 3. Ei otsustanud enda järgi, vaid minu vanatädi, kes elab Venemaal, käib Rakveres iga kahe aasta tagant. Ja ta ütleb, et nii palju on uusi asju, aga samas on nii palju vanu armsaid asju alles (N, 35).

Rakvere maine: etteantud maineomaduste hindamine

Avatud-suletud

Rakvere kui suhteliselt kaasaegse ning areneva linna mainekuvandiga seostus rakverelastel ka linna küllaltki **avatud olemus** ehk valmisolek uusi asju ja muutusi vastu võtta. See leiti olevat linna arenguks hädavajalik:

Minult sai see kõige maksimaalsema hinde 2 ja just sellepärast, et võetakse kõike uut hästi vastu ja sellepärast on avatud (M, 41)

Ma õn tlesin seda, et Rakvere läheb hästi uute asjadega kaasa. Vaba aja harrastused ... läheb kaasa kohe, et ei ole päris nii, et me oleme maalt kuskilt (N, 35).

Suletus seostus:

- juba eelpool mainitud tõi gaga, et kuigi Rakvere võib suhteliselt hästi võtta omaks uusi mõtteviise, ollakse **väljastpoolt tulevate inimeste suhtes siiski pigem suletud**.

Ei osanudki hinnata. Et majanduslikult võib olla suht avatud, neid kaubanduskeskuseid meil on. Aga ta on suletud, on omad ringkonnad ja grupid. Uuel tulijal on raske kuhugi vahele pressida. Et pigem me võtame tagasi need, ärajooksikud, kes on korra läinud. Aga need, kes tõesti tahaks tulla ja jääda, neid me ei võta (N, 30).

- aga ka ikka veel **soovida jätkuva teeninduskultuuri ning ametnikega asjaajamisraskustega**

Panin 5. Aga minu jaoks on see natuke kehva tulemus. Ma pidasin silmas rohkem seda, et kui me arvestasime oma ametkondi ja teenindussfääri. Kui tuleb väljast inimene, siis tegelikult, ega ta kenasti koheldud ei saa küll. Selles suhtes ... see osa on nagu paigale jäänud, ei võta vastu seda ehk siis ei ole avatud just sellistele uuendustele. Kui selles eelmises punktis see väline areneb, siis sisemine ei (N, 35)

Rakvere maine: etteantud maineomaduste hindamine

Kultuuri armastav – kultuuri suhtes ükskõikne

Rakvere on linlaste nägemuses kindlasti kultuurisõbralik linn ning linnavalitsuse kultuuri toetavat hoiakut hinnatakse kõrgelt. Nurinat tekitab vaid see, et kultuurisündmused käivad lainetena ehk siis ajutine vaikuseperiood vaheldub aegade, mil mitmed huvitavad üritused kuhjuvad. Siin leiti, et ka linnavalitsus võiks olukorda reguleerida:

Ütlen seda, miks enam vähem ühel ajal. Kui erategija teeb, siis ta vaatab, millal inimestel palgapäevad on. Kuu alguses teevad kõik. Ses mõttes võiks linna kultuurivärk võiks seda asja jälgida, et linna orgunnitud üritused oleksid kuu lõpu poole. Seda ei ole. Aga kultuuri armastav on küll (M, 45)

Arvamusliidrite seas mainiti positiivsena ka seda, et Rakveres on toimunud suhteliselt palju alternatiivsemaid kultuuri- ja kunstiüritusi (Baltoscandal, Rakvere Galerii kunstinäitused)

Sõbralik - ebasõbralik

Rakveret peeti sõbralike inimeste linnaks, seda nii inimeste omavahelise suhtlemise kui ka ametnikega suhtlemise poolest. Samuti leiti, et linn on **muutunud turistsõbralikumaks**:

Teenindus on seinast sein. On nii ja naa. Aga hea, et on vähemalt viidad üles pandud turuplatsi, mida paar aastat tagasi ei olnud. Mõtlesin, et kui olen võõras inimene, mõtlen, mis ma siia tulin. Et ma ei tea, mis kus asub ja kuhu minna. Ja liinibusside aegu ei olnud tükk aega üleval kuskil (N, 41).

Ebasõbralikkus seostus jällegi külmema suhtumisega väljastpoolt Rakvere linna tulevate inimeste pörkumisega suletud suhtlusringidega aga ka soovida jätkuva teeninduskultuuriga.

Rakvere maine: etteantud maineomaduste hindamine

Jõuetu - jõuline

Enamus vastajatest pidas Rakveret jõuliseks linnaks, ent jäi hätta selle hinnangu tagamaade selgitamisega. Üks mainitud argumentidest oli, et **Rakvere figureerib küllaltki palju meedias**, temast räägitakse ning teda teatakse:

Ma pidasin seda silmas jõulisuse all, et kui vaadata vabariiklikku ajakirjandust või mingeid muid asju ... Ikka see Rakvere satub sinna sisse. Õiged mehed, õigel kohal ... Ma ei tea. Rakveres juhtub kogu aeg. Virumaa Teataja hambus ja ma ei tea. Antakse märku, et on olemas selline koht (M, 40)

Jõuetuse märgiks peeti seda, et Rakvere on kaotanud oma Virumaa pealinna staatuse. Eriti just arvamusiidrid avaldasid kartust, et see surub Rakvere Tallinna ja Jõhvi vahel provintsistaatusesse:

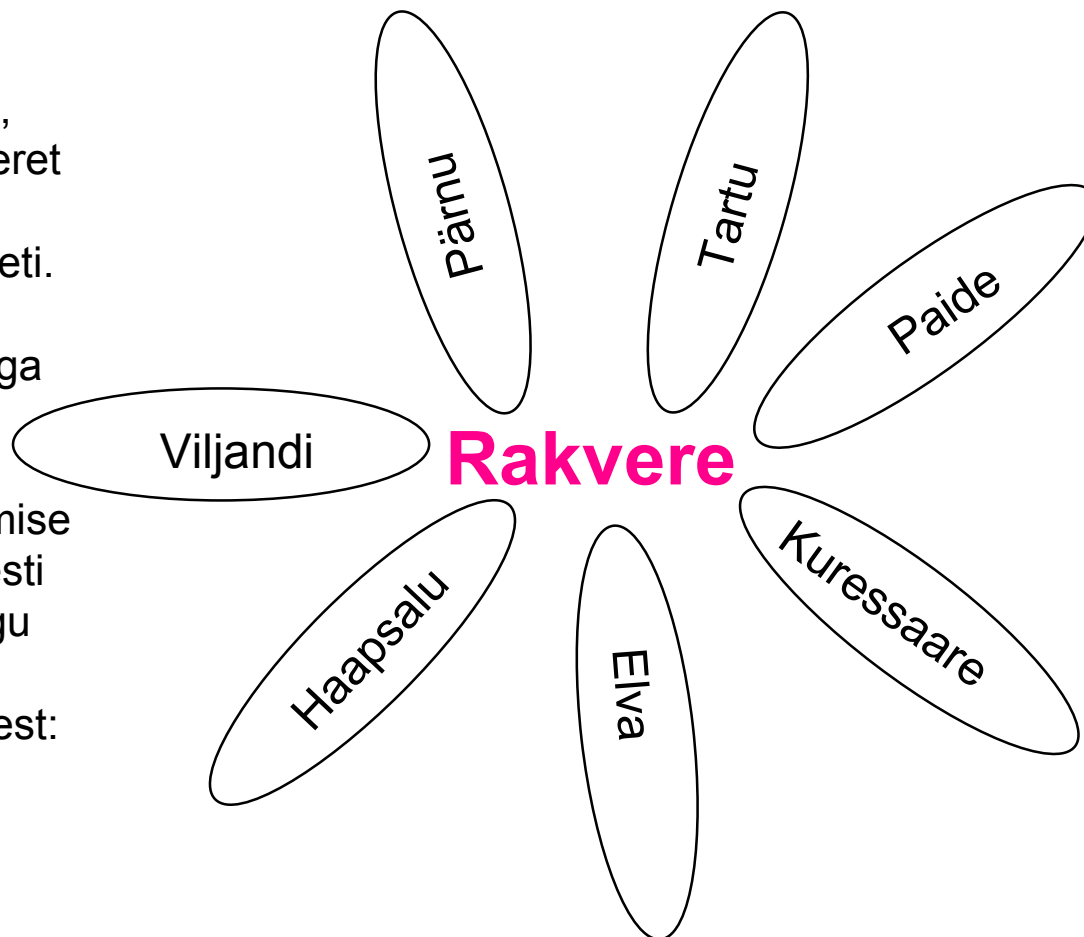
Edumeelseid inimesi tõmbas siia võibolla see asi, et me olime ikka Virumaa pealinn majanduslikult, aga täna on muidugi kahjuks teine suund, et Virumaa pealinnaks on selgelt otsus langetatud ja kõik liikumine on Jõhvi-suunas, nii et selles mõttes, ma kardan, et võivad ka investeeringud natukene väheneda. Riiklikud kindlasti, et selles mõttes on võibolla kõige magusamad ajad läbi. Me jääme ikkagi Virumaa provintsiks, me jääme Tallinna ja Jõhvi vahele pendeldama, et see tõmbab kindlasti natuke seda atraktiivsust tagasi (ettev).

Naiselik – mehelik

Rakvere linn tundus vastajatele olevat ehitatud pigem mehelikest mõttemallidest lähtuvalt (oma osa on siin ka vestluse käigus mitmeid kordi rõhutatud kesklinna autosõbralikkuses) ning oma märkide poolest – Vallimägi ning tarvas – mis oma jõulisuses on mehelikud.

Rakvere positsioon teiste Eesti linnade seas

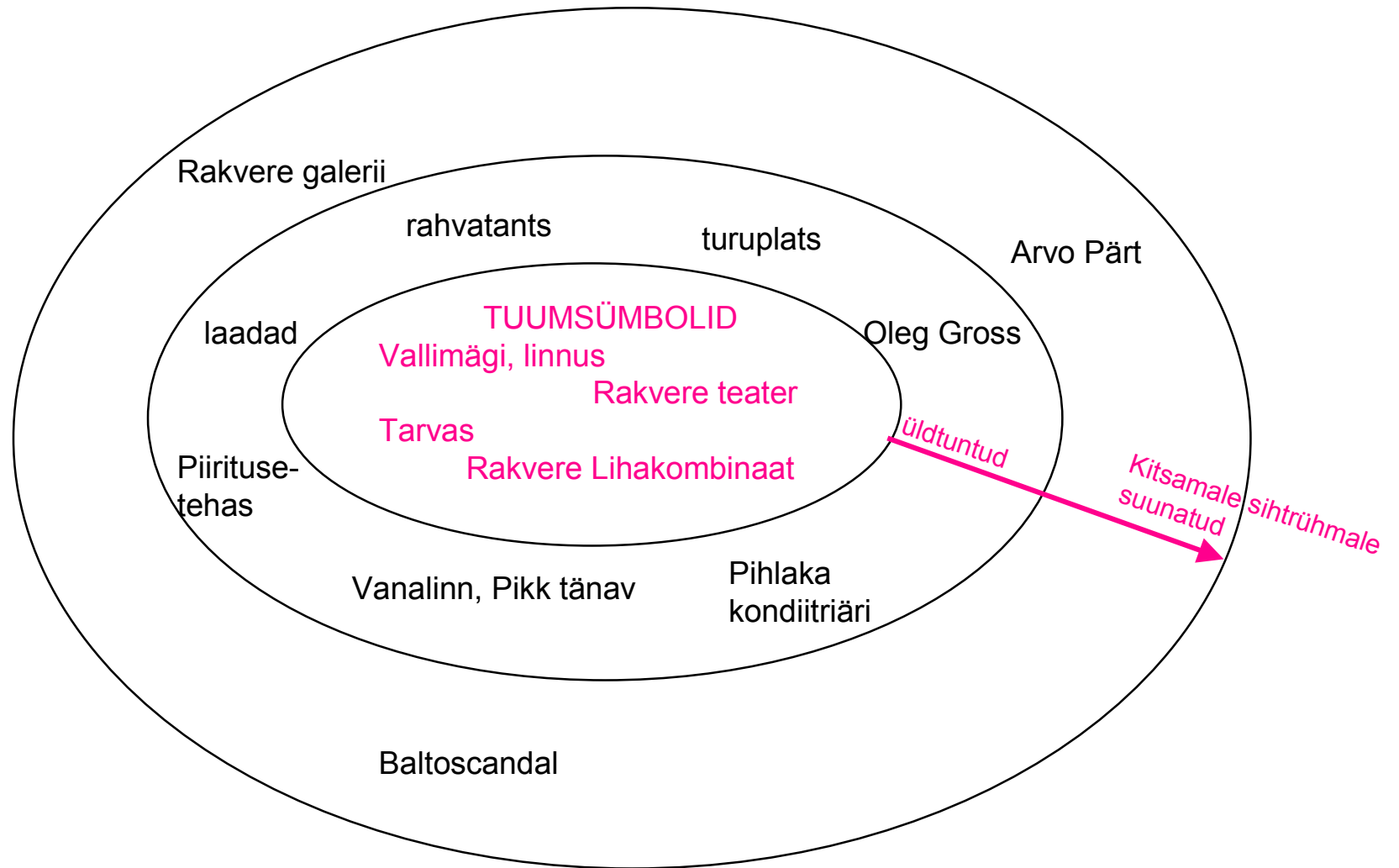
Joonisel on toodud linnad, millega Rakveret kõige enam sarnaseks peeti. Rakveret tajutakse seega kui armsat, suhteliselt rohelist keskmise suurusega eesti linna. Nagu ütles üks respondentidest: *“mõnusalt arenenud keskmikud”* (M, 41).

Rakvere vastandub ennekõike Ida-Virumaa linnadele nagu Narva, Kohtla-Järve, Kiviõli ja ka Jõhvi kui inetutele ja “seisva veega” linnadele

Rakvere sümbolid

Rakvere sümbolid

- **Vallimägi ja linnus** – neid rõhutati kogu vestluse jooksul pidevalt ja leiti, et need tuleks korda teha ning paremini välja pakkuda. Ootused on, et linnus oleks seotud konkreetsete üritustega, mis koos lähedalasuva teatriga võiksid rõhuda **keskaegse miljöö** edasiandmisele ehk siis sellest inspireeritud ürituste korraldamisele.
- **Rakvere teater** – seostub eelkõige **noorusliku mõtteviisi** ja **uudsete lähenemistega**, mida peetakse ligitõmbavaks. Teater väikelinnas juba iseenesest üllatav moment. Lisaks aitab teater linna teadvustada ka läbi oma avalikus elus tuntud näitlejate ning külalissetenduste.
- **Rakvere Lihakombinaat** – selles kui sümboli olemasolu peeti vägagi positiivseks nii tavalinlaste kui ka arvamussliidrite seas. Seostus linna arengule olulise alusepanijaga ning Rakvere nime olulise tutvustajana ka hetkel:

Jaa, see on kindlasti kasulik, sest seda tehakse praegu erakapitaliga, et erarahaga tambitakse Rakveret, et Rakvere sõna käib väga ilusti sealt läbi kogu aeg. See on kindlasti linnale ja igale meie maakonnale ja lõpuks terve Eesti ühiskonnale ja riigile kasulik, et seda erarahade peale tehakse. Igatahes parem kui see "Welcome to Estonia" (ettev).

Lihakombinaadi kui sümboli mõju ei peetud negatiivseks senikaua, kui selle kui ärilise märgi kõrval leidub ka tugevaid kultuurisümboleid.

Rakvere kui turismilinn (I)

- Rakveret ei peetud erilise potentsiaaliga turismilinnaks ei tavalinlaste ega ka arvamussliidrite seas.

Ega siin peale muuseumi ja teatri pakutavate kultuurielamuste on suhteliselt vähe atraktsioone, mille pärast suurem kogus inimesi kui 10-20 inimest peaks siia tulema. Ülejäänud asjad on reeglina tunduvalt väiksemates mahtudes ettevõtmised ja tunduvalt kitsamatele ringidele (kult.ekspII) .

- Pigem leiti, et jätkuvalt tuleb tegelda linna elamisväärses muutmisega linna elanike jaoks ja see iseenesest tähendab ka turismiobjektide (nt teater) väljaarendamist.

Ma ei arva, et me peame sellepärast väga muretsema, et kohe kõik väga tuleksid siia külastama. Tähtsam on ikkagi see, et me teeksime selle linna endale elamisväärses ja ega me sellised maailma-nabad ei ole, et kindlasti peab siia tulema. Jah, muidugi on turism sissetulek ja sellega tuleb tegeleda ja tegeletaksegi, see linnus.. Ja Teater toob sisse.. see toob kõik inimesi sisse. Aga selleks nüüd eraldi midagi ette võtta, et need inimesed kindlasti teaksid.. et me selle nimel töötaksime. Ma arvan, et praegu tuleb ikkagi endal elu mõnusaks teha kõigepealt (aval.võim)

- Linna ajaloolisi objekte ja teatrit peeti küll atraktiivseks ja külastamist väärivateks, aga peamiselt leiti, et Rakvere jääb **läbisõidukohaks** inimestele, kes külastavad linnast väljapoole jäävat piirkonda, tervikuna kogu Lahemaad.

Kogu see põhjarannik ja kogu see sama asi, mis väga hästi läheb kokku. Hetkel pole muud müüa kui just hetkel see ajalooliselt seisukohalt. Ja see kõik sinna juurde, kui sel hetkel satub veel olema kultuuriüritusi Rakveres või Rakverest väljas siis...(M, 33)

Mulle tundub, et Rakveret turismiobjektina ei saa vaadata üksinda jättes välja Lahemaa ja rabad ja värgid ja kõik selle, mis ümber selle on. Rakvere võib olla turisti jaoks hea ööbimiskoht. Rakvere ei saa kunagi ma arvan turistide jaoks mingiks atraktiivseks kohaks. See Vallimägi ja Tarvas – käid 2 tundi ära ja ongi kõik. Kõik see, mis on ümber Rakvere – alates Viitna ja ... seda peaks koos Rakvere müüma (M, 40).

Rakvere kui turismilinn (II)

- Mainekujunduslikust ning turismi arendavast seisukohast toodi välja järgmisi aspekte:
  - Linn vajaks oma “**vapiüritust**” ehk üritust, mis oleks erilaadne ning tõstaks Rakvere teiste linnadega võrreldes esile. Traditsioonilisema poole pealt pakuti keskaegse miljööga haakuvaid üritusi. Kaasaegsematest variantidest nt eurokarnevali, mis oleks inspireeritud Eesti kuulumisest Euroopa Liitu.
  - Linn vajaks **korralikku kontserdipaika** nii sise- kui ka välikontserditeiks.
  - Linn võiks ka **nädalavahetustel olla turisticõbralikum** (kontserte ja teatrietendusi ka nädalavahetusse, parem ligipääs internetile)
  - **Konverentsi- ja koolitusturismi** kui ühe turismiliigi väljaarendamist. Arvamusliidrite järgi pakuks linn võimalust “rahvusvaheliseks teatri- ja kultuurikoolituseks” ning üldiselt oleks positiivne haridus ja kultuuriinimeste linna toomine, mis võimaldaks vahetada kogemusi. Hetkel nähti takistusena piisaval hulgal ööbimiskohtade olemasolu linnas.

Rakvere minevik

- Kõik vastajad mõnsid, et Rakvere on taasiseseisvumisjärgsel ajal teinud läbi suuri muutusi. Rõhutati:

- **aktiivse ettevõtluse teket** (Rakvere Lihakombinaat, Oleg Gross)
- linna **heakorra taseme tugevat paranemist** (eraldi mainiti tänavate ning koolide korrastamist, paljude uute ehitiste kerkimist, vanade korrastamist)

Nüüd on jõutud juba selleni, et kui sa lähed ka niimoodi omapead jalutama linnas, kasvõi näiteks teatriinimesed, kes siin alati kohapeal käivad siin ainult, nemad ütlevad ka, et lähed omapead kolama ja leiad selliseid vahvaid nurgataguseid, mida ei kujuta ette, et nad on nii ilusad ja nii korras kult. eksp II).

- **haridusasutuste arengut ja õppetaseme paranemist.**
- Arvamusliidrid tõid eraldi välja ka **kultuurielu aktiveerumise** – teatri tugevnemise ja kunsti eksponeerimise võimaluste paranemise.

Rakvere tulevik

■ Tulevikuperspektiivis sooviti näha järgmisi muutusi:

- Virumaa pealinna tagasitoomist Jõhvist Rakverre (nii ametiasutuste kui ka üldise maine mõttes)
- linna heakorra jätkuvat paranemist. Eraldi toodi välja laste mänguväljakute hooldamist ning väikeste spordiväljakute juurdeehitamist.
- Linna keskväljaku valmimist, mis oma praeguses seisus on linna häbipleki staatuses
- Linnasüdame liikluse paremat reguleerimist (ideaalis: vähem autosid südalinnas, väikelinn peaks rõhuma jalakäijasõbralikkusele)
- Tegevusvõimaluste avardumist: kino tagasitoomine, ujula või veekeskuse ehitamine
- Jätkuvat töökohtade loomist (nt mainiti positiivsena tööstuspargi loomise ideed)
- Üha avatumat suhtumist linna arendamisse ning oskust vaadata asju uue nurga alt, tuua sisse ootamatuid lahendusi, mitte jääda kinni vanadesse mõttemallidesse.

*Kui ta suudab oma mõtlemises olla noorteä rane, et siis ta toimib nagu väga hästi kõigile vanuserühmadele, ma arvan, et see on nagu väga oluline...No võibolla siis üks märksõna, mis mulle meeldiks, võiks olla see, et ta on ka **Julge oma ettevõtmistes**. Julgetakse teha ebatraditsioonilisi asju, et julgetakse sünteesida seda, mis on nagu traditsioonidest tugev Rakveres ja ebatraditsiooniliste asjadega seda kokku panna (kult.eksp I).*

- Nii tavalinlased kui ka arvamuslimidrid mainisid ühe **väga olulise aspektina**, millele tuleks kindlasti rohkem tähelepanu pöörata just **noortele ja nende tegevusvõimaluste laiendamisele**:
  - Kutseharidusasutuste toomist Rakverre
  - Noorte vaba aja sisustamise organiseerimist järjepidevana mitte projektidepõhisena
  - Rohkem noortepärast meelelahutust ehk vabamate käte andmine noortel oma ürituste organiseerimises (mis praegu on liialt kantud tegevuse rahastajate nägemustest).

Kokkuvõtte (I)

- Antud uuringus osalenud sihtrühma arvamuse järgi on Rakvere armas, roheline ja rahuliku elutempoga linn, kus elavad võrdlemisi avatud mõõteviisiga, muudatusi soosivad, edumeelsed ja aktiivsed inimesed. Olulise osa selle sihtrühma identiteedist moodustab ka oma linna tajumine ühelt poolt elava ettevõtlusega linnana ja teiselt poolt linnana, kus kultuurilised väärtused ning ajaloolisus on kõrgelt hinnatud. Ka tulevikuperspektiivis loodetakse näha nende kahe külje tasakaalustatud arengut. Rakverelased leiavad, et nende linn on võrreldes teiste Eesti väikelinnadega üks paremini arenenuid.
- Linna peamisi sümboleid tajusid linlased ise ja ülejäänud eestlased üsna sarnaselt: rakverelased mainisid siiski esmajärjekorras linnust, teatrit ja Tarvast ning alles siis ehk Lihakombinaati. Eestlaste seas üldiselt seostus Rakvere kõige tugevamalt aga just lihakombinaadiga.
- Muret tekitas nii tavalinlastele kui arvamusiidritele Virumaa pealinna üleviimine Jõhvi. Tavalinlaste seisukohast mängis eelkõige rolli ametiasutuste äraviimine; kultuuri- ja ettevõtlusvaldkonna esindajad rõhutasid aga sellise sammu mõju mainele – jäämine Virumaa provintsi staatusesse.

Kokkuvõtte (II)

- Rakverelased on uhked selle üle, milliseid muutusi (heakord, ettevõtlus, ehitustegevus, kultuuri toetamine) on linn läbi teinud ning loodavad, et muutused jätkuvad. Kuigi uuringus sihtrühm oli võrdlemisi rahul linnas olemasolevate võimalusterohkusega (põhimõttel, kes soovib, see leiab alati), sooviti siiski, et rohkem tähelepanu pöörataks sportimisvõimaluste pakkumisele ning ka kino tagasitoomist peeti oluliseks. Lisaks loodeti, et jätkuvalt tegeletaks linna heakorra ning üldilme parandamisega.
- Linna välisilme muutumisel peetakse oluliseks seda, et säilitataks ja korrastataks ajaloolisi ehitisi ning arendataks lõplikult välja vanalinna piirkond (taastades ikka veel räämas Pika tänava ning hõlbustades ligipääsu Vallimäele). Kaasaegsete ehitiste rajamise vastu ei ole elanikel midagi, küll aga peaks Rakvere nende nägemuses jääma madalhoonestusega linnaks. Kõrghooneid siia sobivaks ei peeta. Samuti soovitakse, et kesklinn ei oleks niivõrd autodekeskne kui vord et pöörataks rohkem tähelepanu jalakäijatele ja jalgratturitele. Seda peetakse ajaloolisele väikelinnale kohasemaks.

Kokkuvõtte (III)

- Linna arvamusiidrite hinnangul on linna arenguks oluline see, et ei jäädaks kinni vanadesse mõttemallidesse, vaid et osataks traditsioonilist ühendada uute ja mõnikord ka ootamatute lähenemistega. Näiteks soovitakse näha, et linnale nii olulise rahvakultuuri areng ei jääks seisma vanast kinnihoidmise taha, vaid et seda osataks hoida elus just selle uuendamise läbi.
- Üks probleemkohti oli uuringus osalejate arvates noori inimesi puudutav. Nende vaba aja veetmise võimalusi peeti puudulikuks ning võib oletada, et kui uuringusse oleksid olnud kaasatud ka nooremad sihtrühmad, oleksid ka nemad seda probleemina välja toonud. Sooviti näha, et noortele suunatud üritused oleksid järjepidevamad ning pakuksid alternatiive traditsioonilistele laulu- ja tantsuringidele. Märksõnaks oleks siis noortepärasus uuenduste tähenduses, mis võiks saata kogu linna tegevuste kavandamist.
- Lõpetuseks võib öelda, et linna välise maine kujundamine sõltub kahtlemata paljuski sellest, milline on linna sisemine identiteet, kuidas linnaelanikud tajuvad seda paika, kus nad elavad ja seda, millised on teised sealsed elanikud. Siin on oluline ka linna elanike ning sealsete otsusetegijate vaheline piisav kommunikatsioon, mille eesmärgiks on saavutada sisemise identiteedi ühtsus kõigi sihtgruppide jaoks.

Uuringu meeskond

- Kliendipoolne esindaja: Tiia Nõmm, Korpus Reklaami OÜ
- Uuringu plaan ja vestluskava: Jaanika Hämmal, Mari-Liis Eensalu
- Fookusgruppide ja ekspertintervjuude moderaator: Jaanika Hämmal
- Värbamine ja koordineerimine: Anu Vavilov, Marju Kalve
- Telefoniküsitluse valim: Katre Seema
- Telefoniküsitluse koordineerimine: Aire Leht
- Andmetöötlus: Kalev Mitt
- Aruanne: Jaanika Hämmal

Jaanika Hämmal, TNS Emor

Tel: (0) 626 8531, (0) 626 8500

E-mail: jaanika.hammal@emor.ee; emor@emor.ee

Fax: (0) 626 8501

www.emor.ee

Address: Ahtri 12, 6. korrus, 10151 Tallinn

Lisad

Fookusgrupi kirjeldus

Respondent 1, N, 35 a, koolijuhataja

Respondent 2, N, 41 a, tootmisjuhi abi

Respondent 3, M, 41 a, kvaliteediinsener

Respondent 4, M, 45 a, meelelahutus

Respondent 5, M, 40 a, autoelektrik

Respondent 6, N, 35 a, huvijuht ja sotsiaalpedagoog

Respondent 7, N, 30 a, sekretär

Respondent 8, N 30 a, sekretär-personalijuht

Respondent 9, M, 33 a, kooli IT juht